

Toto rozhodnutí nabylo právní moci
dne 2.7.2022.
Okresní soud v Pardubicích
dne 26.-07-2022

Toto rozhodnutí je vykonatelné 8.7.2022.
Okresní soud v Pardubicích
dne 26.-07-2022

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Pardubicích rozhodl soudcem JUDr. Lukášem Kratochvílem ve věci

žalobce: **Mgr. Pavel Bartošek, Ph.D.**, narozený dne 24. 9. 1972
bytem Ohradské náměstí 1621/5, 155 00 Praha 5
zastoupený advokátem JUDr. Ladislavem Košťálem
sídlem Na Riviére 123, 270 24 Zbečno

proti
žalované: **Česká republika – Státní pozemkový úřad**, IČ: 01312774
sídlem Husinecká 1024/11a, 130 00 Praha 3
zastoupený advokátem JUDr. Radkem Jonášem, Ph.D.
sídlem U Roháčových kasáren 1555/10, 100 00 Praha 10

o nahrazení projevu vůle uzavřít smlouvu

takto:

- I. Nahrazuje se projev vůle žalované uzavřít s žalobcem tuto smlouvu o bezúplatném převodu pozemků ve vlastnictví státu podle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (dále jen „zákon o půdě“):
1. Žalovaná Česká republika - Státní pozemkový úřad, IČ: 01312774, se sídlem Husinecká 1024/11a, 130 00 Praha 3, spravuje tyto pozemky ve vlastnictví státu :
pozemek parc.č. 190/12 – orná půda o výměře 5 645 m² v katastrálním území Pardubičky a dále pozemky parc.č. 225/13 – orná půda o výměře 12 889 m² a parc.č. 227/15 – orná půda o výměře 18 060 m², oba nově očišované a oddělené geometrickým plánem číslo 1637-272/2017 potvrzeným Katastrálním úřadem pro Pardubický kraj, katastrálním pracovištěm Pardubice, dne 21. 9. 2021 pod č.j. PGP-

1992/2021-606 od pozemků parc.č. 225/2 a parc.č. 227/2 v katastrálním území Pardubičky.

2. Žalobce Mgr. Pavel Bartošek, Ph.D., r.č. 720924/0005, bytem Ohradské nám. 1621/5, 155 00 Praha 5 - Stodůlky, je oprávněnou osobou ve smyslu zákona o půdě.
 3. Žalobce Mgr. Pavel Bartošek, Ph.D., má nárok na bezúplatný převod jiných pozemků ve vlastnictví státu podle zákona o půdě za pozemky, které se podle zákona o půdě z důvodu existence překážek uvedených v ustanovení § 11 odst. 1 zákona o půdě nevydávají, na základě rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy, Pozemkového úřadu, ze dne 28. 2. 2002 č.j. PÚ 332/91/5, které nabylo právní moci dne 15. 4. 2002, a na základě rozhodnutí Ministerstva zemědělství, Pozemkového úřadu Praha ze dne 19. 4. 2004, č.j. PÚ 3860/03, které nabylo právní moci dne 4. 5. 2004.
 4. Žalovaná Česká republika – Státní pozemkový úřad k uspokojení uvedeného nároku žalobce Mgr. Pavla Bartoška, Ph.D., na bezúplatný převod jiných pozemků ve vlastnictví státu podle zákona o půdě touto smlouvou bezúplatně převádí žalobci Mgr. Pavlu Bartoškoví, Ph.D., uvedený pozemek parc.č. 190/12 – orná půda o výměře 5 645 m², a oba uvedeným geometrickým plánem číslo 1637-272/2017, který je nedílnou součástí této smlouvy, oddělené pozemky parc.č. 225/13 – orná půda o výměře 12 889 m² a parc.č. 227/15 – orná půda o výměře 18 060 m², všechny v katastrálním území Pardubičky, a žalobce Mgr. Pavel Bartošek, Ph.D., všechny tyto pozemky přijímá do svého vlastnictví.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobci náklady řízení ve výši 96 284,54 Kč k rukám jeho zástupce JUDr. Ladislava Košťála do tří dnů od právní moci tohoto výroku rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou dne 15. 11. 2018 (původně k Obvodnímu soudu pro Prahu 3) domáhal proti žalované nahrazení projevu vůle k uzavření smlouvy o bezúplatném převodu pozemků ve vlastnictví státu specifikovaných ve výroku I. bodu 1. tohoto rozsudku. Tvrdil, že je osobou oprávněnou k bezúplatnému převodu jiného pozemku ve vlastnictví státu podle zákona č. 229/1991 Sb. (dále také „zákon o půdě“) za části pozemků dle pozemkového katastru (dále také „PK“) parc. č. 761/1, parc. č. 786 a parc. č. 787, všechny pozemky dříve v k.ú. Řeporyje, nyní k.ú. Stodůlky, které dle tohoto zákona nebyly vydány na základě pravomocných rozhodnutí pozemkového úřadu specifikovaných ve výroku I. bodu 3. výroku tohoto rozsudku. Nárok na bezúplatný převod jiného (náhradního) pozemku ve vlastnictví státu žalobce nabyl na základě smlouvy o bezúplatném postoupení nároku ze dne 31. 5. 2016 od svého otce Ing. Zdeňka Bartoška, který předtím tento nárok nabyl bezúplatným převodem od své manželky (matky žalobce) PhDr. Věry Bartoškové, která tyto nároky nabyla zčásti přímo, zčásti bezúplatným postoupením od svého otce Jaroslava Kubra a svých sester Jaroslavy Trylčové a Zdeňky Brettlové. Celková výše nároku žalobce na bezúplatný převod náhradních pozemků dle rozhodnutí pozemkového úřadu činila 9 964 430,13 Kč. Právní předchůdkyně žalobce PhDr. Věra Bartošková za účelem uspokojení předmětného restitučního nároku podávala v letech 2004 a 2005 opakovaně Pozemkovému fondu ČR (právnímu předchůdci žalované, dále také „PF ČR“) přihlášky k veřejné nabídce pozemků určených k převodu oprávněným osobám dle zákona o půdě, ale žádné žádosti nebylo vyhověno. Žalovaná byla vůči žalobci liknavá a postupovala diskriminačně. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 5 č.j. 34 C 188/2004-262 ze dne 27. října 2010 bylo určeno, že výše nároku na vydání náhradního pozemku za pozemek PK č. 761/1 činí 717 210 Kč, zatímco Pozemkový fond jej ocenil částkou 15 125,77 Kč; výše nároku za nevydaný pozemek PK č. 748 byla určena částkou 4 684 680 Kč, zatímco Pozemkový fond jej

ocenil částkou 130 567,95 Kč. Také k bezprostřednímu právnímu předchůdci žalobce Ing. Zdeňku Bartoškovi postupovala žalovaná liknavě a diskriminačně, když jej svým chybným stanoviskem vyloučila z možnosti podávat přihlášky k veřejné nabídce pozemků. V průběhu řízení vedeného Ing. Zdeňkem Bartoškem u Obvodního soudu pro Prahu 5 pod sp. zn. 7 C 202/2005, v němž se Ing. Bartošek domáhal převodů náhradních pozemků k.ú. Krč a Hodkovičky, bylo s odstupem 5 let zahájeno u Obvodního soudu pro Prahu 4 řízení vedené pod sp. zn. 7 C 166/2010. V tomto řízení se vydání stejných pozemků domáhal jiný žalobce (Ing. Zdeněk Činčera) a toto řízení bylo skončeno dříve, než řízení s Ing. Bartoškem; dané pozemky byly vydány Ing. Činčerovi. Řízení před Obvodním soudem pro Prahu 5 tak bylo zmařeno. Teprve rozsudkem Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 812/2013 bylo najisto postaveno, že otec žalobce je oprávněn k převodu náhradních pozemků; stejný závěr je přitom nezbytné vztáhnout i na žalobce. Žalobcem nárokováné pozemky není s ohledem na liknavý a diskriminační postup žalované a s ohledem na judikaturu Nejvyššího soudu třeba vázat na podmínku předchozího zahrnutí těchto pozemků do veřejné nabídky. Veřejná nabídka náhradních pozemků žalované byla dlouhodobě nedostatečná, a to navzdory nálezům Ústavního soudu. Dále uvedl, že nyní nárokováné pozemky byly již předmětem jeho žaloby vůči žalované na nahrazení projevu vůle projednávané Obvodním soudem pro Prahu 3 pod sp. zn. 4 C 350/2016, avšak v průběhu odvolacího řízení vzal žalobu zpět, neboť pozemky v důsledku změny územního plánu v roce 2017 nadále nebyly stavebními pozemky, v důsledku čehož klesla jejich hodnota z částky 2 391 882 Kč na částku 113 414 Kč. S ohledem na možné pochybnosti, v jakém rozsahu by byl restituční nárok vypořádán, se proto rozhodl vzít žalobu v tehdejší řízení zpět. K námitkám žalované ohledně oprávněnosti jeho osoby k vydání náhradních pozemků žalobce uvedl, že soudy ve všech obdobných dřívějších řízeních došly k opačnému závěru. Ke vhodnosti pozemků uvedl, že pozemky nejsou zatíženy právem třetí osoby, zákon jejich převod nezakazuje, nejsou zastavěny a lze je zemědělsky obhospodařovat. Vybrány byly takové části pozemků, které nezasahují do plánované veřejně prospěšné stavby.

2. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. Za zásadní problém při vypořádávání nároku žalobce označila posouzení otázky zániku nároku na poskytnutí náhradního pozemku za pozemky, jež oprávněné osoby nebylo možno vydat dle čl. VI zákona č. 253/2003 Sb. Tento článek byl interpretován teprve rozhodnutím Nejvyššího soudu. Nadále však žalovaná zpochybnila, že by žalobce s ohledem na vícečetný převod byl osobou oprávněnou k převodu náhradního pozemku, když podle § 13 odst. 8 zákona o půdě lze „restituční tečku“ prolomit pouze v případě převodu jedné z vyjmenovaných osob. Není tomu tak však v daném případě, kdy byl nárok převeden opakovaně (z matky žalobce na otce žalobce a dále na žalobce). Proto nebyly dány předpoklady pro to, aby nárok na převod jiného pozemku byl vypořádán způsobem, jenž se vymyká postupu dle § 11a zákona o půdě. Pozemky zvolené žalobcem jako náhradní byly k vydání žalobci nevhodné, neboť jsou zasaženy veřejně prospěšnou stavbou (jihovýchodní obchvat Pardubic) dle Zásad územního rozvoje Pardubického kraje. Navzdory tomu, že nárok neuznávala, žalovaná uvedla, že v důsledku judikatury Ústavního soudu a Nejvyššího soudu musí být pozemky oceněny podle vyhlášky č. 182/1988 Sb., ve znění vyhlášky č. 316/1990 Sb., přičemž pozemky určené územní plánovací dokumentací k zastavění budou oceněny jako stavební; znalec musí vycházet ze stavu pozemků, v němž se vydávají. Žalovaná dále odkázala na nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 3804/19, z něhož vyplývalo, že nahrazení projevu vůle soudem nemůže být způsobilým titulem k zápisu do katastru nemovitostí, pokud nebyl vydán souhlas stavebního úřadu s dělením pozemků ve smyslu § 82 stavebního zákona. Sám soud o dělení pozemku svým výrokem rozhodnout nemůže.
3. S ohledem na shodná tvrzení účastníků považoval soud za nesporné, že žalobce byl osobou s nevypořádaným nárokem za nevydané pozemky dle zákona o půdě a ke dni 3. 12. 2021 činil zůstatek jeho nároku částku 936 107,46 Kč (*viz vyjádření žalované – čerpání nároků ze dne 31. 10.*

2019, aktualizované dne 29. 4. 2022). Zároveň bylo účastníky nesporné, že cena pozemků, jejichž převodu se žalobce v tomto řízení domáhal, činila 172 643 Kč (viz jednání dne 2. 12. 2021). Mezi stranami bylo sporné, zda nárok žalobce mohl být vypořádán převodem jiného pozemku, když žalovaná setrvala na stanovisku, že nárok na převod jiného pozemku žalobci byl již prekludován. Dále bylo sporné, zda pozemky zvolené žalobcem jako náhradní byly vhodné, zejména s ohledem na veřejně prospěšnou stavbu silnice I/2 Pardubice – jihovýchodní obchvat.

4. K průběhu řízení soud dodává, že rozsudek nebyl vyhlášen dříve, než stavební úřad Magistrátu města Pardubic vydal dne 23. 2. 2022 územní rozhodnutí č.j. MmP 19621/2022 o dělení předmětných pozemků, a to s ohledem na obecnou závaznost názoru vyjádřeného v nálezu Ústavního soudu III. ÚS 3804/19. Soud si nicméně je vědom toho, že v době vyhlášení tohoto rozsudku citovaný náález již byl překonán stanoviskem pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS-st. 54/21.
5. Z provedených důkazů učinil soud následující pro věc podstatná zjištění:
6. Rozhodnutím Pozemkového úřadu Magistrátu hl. města Prahy č.j. PÚ 332/91/5 ze dne 28. 2. 2002 bylo rozhodnuto, že oprávněná osoba podle § 4 odst. 1 a § 4 odst. 4 zákona o půdě Jaroslav Kubr (podíl id. 1/2) a dědici po oprávněné osobě podle § 4 odst. 4 zákona o půdě PhDr. Věra Bartošková, Zdeňka Brettlová, Jaroslava Trylčová a Jaroslav Kubr (každý podíl id. 1/8) nejsou vlastníky nemovitosti dle PK části parcely 761/1 – role o výměře 3 678 m², dříve v k.ú. Řeporyje, nyní k.ú. Stodůlky. Rozhodnutí nabylo právní moci 15. 4. 2002. V odůvodnění bylo konstatováno, že oprávněným osobám přísluší náhrada o výměře 3 678 m² dle § 11 odst. 2 a § 17, popřípadě náhrada dle § 16 zákona o půdě.
7. Rozhodnutím Ministerstva zemědělství – Pozemkového úřadu Praha č.j. PÚ 3860/03 ze dne 19. 4. 2004 bylo zrušeno rozhodnutí č.j. PÚ 332/91/6 ze dne 18. 3. 2002 a rozhodnuto, že oprávněná osoba podle § 4 odst. zákona o půdě a dědici oprávněné osoby podle § 4 odst. 4 zákona o půdě Jaroslav Kubr (podíl id. 5/8), PhDr. Věra Bartošková, Zdeňka Brettlová a Jaroslava Trylčová (každá podíl id. 1/8), nejsou vlastníky nemovitostí dle PK části parcelní čísla 786 a 787 – obě role o výměře 47 610 m², dříve v k.ú. Řeporyje, nyní k.ú. Stodůlky. V odůvodnění bylo konstatováno, že oprávněným osobám přísluší náhrada dle § 11 odst. 2 a § 17, popřípadě náhrada dle § 16 zákona o půdě.
8. Smlouvou o postoupení nároku na převod jiného pozemku ve vlastnictví státu ze dne 31. 5. 2016 a smlouvami o postoupení pohledávky na náhradu za nevydávané pozemky ze dní 2. 4. 2002, 14. 11. 2003, 31. 5. 2004, 28. 7. 2004 a 28. 6. 2005, bylo prokázáno, že Zdeňka Brettlová převedla své nároky na bezúplatný převod jiných pozemků příp. na poskytnutí finanční náhrady za nevydaný podíl id. 1/8 na parcelách č. 710, 713/2, 748, 761/1, 786 a 787 na PhDr. Věru Bartoškovou; že Jaroslav Kubr převedl své nároky na bezúplatný převod jiných pozemků příp. na poskytnutí finanční náhrady za nevydaný podíl id. 5/8 na parcele č. 761/1 na PhDr. Věru Bartoškovou; že Jaroslava Trylčová převedla své nároky na bezúplatný převod jiných pozemků příp. na poskytnutí finanční náhrady za nevydaný podíl id. 1/8 na parcele č. 761/1 na PhDr. Věru Bartoškovou; že Jaroslav Kubr a Jaroslava Trylčová převedli své nároky na bezúplatný převod jiných pozemků příp. na poskytnutí finanční náhrady za nevydané podíly id. 5/8 a id. 1/8 na parcelách č. 786 a 787 na PhDr. Věru Bartoškovou; že PhDr. Věra Bartošková převedla své nároky na bezúplatný převod jiných pozemků příp. na poskytnutí finanční náhrady za nevydané části pozemků dle PK parc. č. 710, 713/2, 748, 761/1, 786 a 787 na Ing. Zdeňka Bartoška; Ing. Zdeněk Bartošek pak převedl své nároky na bezúplatný převod jiných pozemků příp. na poskytnutí finanční náhrady za nevydané části pozemků dle PK parc. č. 761/1, 786 a 787 na žalobce.

9. Příhláškami k veřejné nabídce pozemků bylo prokázáno, že PhDr. Věra Bartošková se ve dnech 16. 1. 2004, 13. 1. 2005 a 22. 3. 2005 přihlásila u Pozemkového fondu ČR s nárokem na vydání náhradních pozemků v k.ú. Čakovice, Lysolaje, Kyje, Motol a Šeberov. Z odpovědí PF ČR ze dní 3. 12. 2004, 16. 2. 2005 a 1. 7. 2005 vyplývá, že se žadatelka neumístila na prvním místě v pořadí nabyvatelů a pozemky budou převedeny osobám, které lépe vyhověly kritériím dle metodických pokynů PF ČR.
10. Dopisem Pozemkového fondu ČR zn. PF/65959/2005 ze dne 28. 12. 2005 bylo PhDr. Věře Bartoškové sděleno, že PF ČR eviduje její přímé restituční nároky ve výši 1 384 475,37 Kč a postoupené nároky ve výši 9 473 515,08 Kč. Současně bylo sděleno, že nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 6/05 ze dne 20. prosince 2005 byla zrušena tzv. „restituční tečka“ vůči původním oprávněným osobám a jejich dědicům. Na základě uvedeného PF ČR sdělil, že PhDr. Bartošková se může domáhat vypořádání svého nároku převodem náhradního pozemku ze správy PF ČR i po 31. 12. 2005.
11. Sdělením Pozemkového fondu ČR zn. 43678R ze dne 25. 10. 2006 bylo Ing. Zdeňku Bartoškovi oznámeno, že jeho žádosti o vydání náhradního pozemku v k.ú. Vysočany nelze vyhovět, neboť z důvodu nabytí nároku na základě postupní smlouvy není osobou oprávněnou k převodu náhradního pozemku s odkazem na zákon č. 131/2006 Sb. – část třetí, čl. IV, § 11a odst. 1 a zákon č. 178/2006 Sb. – část druhá, čl. V, § 16 odst. 1 písm. b). I z další komunikace mezi PF ČR, právnímu předchůdci žalobce či ministra zemědělství ČR vyplývá, že stát odmítal mimosoudní řešení sporu a setrval na svém stanovisku.
12. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 4 č.j. 7 C 166/2010-179 ze dne 23. ledna 2012 byl nahrazen projev vůle PF ČR tak, že byla podle § 11a zákona o půdě uzavřena smlouva o bezúplatném převodu náhradních pozemků na Ing. Zdeňka Činčeru.
13. Z rozhodnutí v řízení před Obvodním soudem pro Prahu 5 (OS) sp. zn. 7 C 202/2005 bylo zjištěno následující. Rozsudkem OS č.j. 7 C 202/2005-412 ze dne 30. listopadu 2007 byla zamítnuta žaloba Ing. Zdeňka Bartoška, kterou se proti PF ČR domáhal převodu náhradních pozemků. Rozsudkem Městského soudu v Praze (MS) č.j. 25 Co 167/2008-449 ze dne 17. června 2008 byl rozsudek OS potvrzen. Rozsudkem Nejvyššího soudu (NS) č.j. 28 Cdo 4876/2008-464 ze dne 10. září 2009 byly oba uvedené rozsudky zrušeny a věc byla vrácena k dalšímu řízení OS. Rozsudkem OS č.j. 7 C 202/2005-869 ze dne 15. února 2012 bylo rozhodnuto, že žalovaný PF ČR je povinen uzavřít s Ing. Bartoškem smlouvu o bezúplatném převodu pozemků v k.ú. Hodkovičky, Uhříněves a Krč. Rozsudkem MS č.j. 25 Co 369/2012-978 ze dne 6. prosince 2012 byl rozsudek OS změněn tak, že žaloba byla zamítnuta. Rozsudkem NS č.j. 28 Cdo 812/2013-1050 ze dne 17. února 2015 byl rozsudek MS zrušen a věc byla vrácena k dalšímu řízení MS. Rozsudkem MS č.j. 25 Co 369/2012-1127 ze dne 12. listopadu 2015 byl rozsudek č.j. 7 C 202/2005-869 změněn tak, že stát (Česká republika – Státní pozemkový úřad jako právní nástupce PF ČR) je povinen s Ing. Bartoškem uzavřít smlouvu o bezúplatném převodu pozemků v k.ú. Hodkovičky a Uhříněves. Dovolání proti poslednímu citovanému rozsudku bylo usnesením NS č.j. 28 Cdo 2988/2016-1186 ze dne 6. září 2016 odmítnuto. Z odůvodnění rozsudku MS č.j. 25 Co 369/2012-1127 vyplývá, že důvodem pro změnu výroku OS byla skutečnost, že některé požadované pozemky již nebyly ve vlastnictví státu, proto došlo k úpravě žalobního návrhu.
14. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 3 č.j. 4 C 350/2016-202 ze dne 12. prosince 2017 ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze č.j. 51 Co 139,140/2018-279 ze dne 26. června 2018 byl nahrazen projev vůle žalované (shodná žalovaná jako v nynějším řízení) tak, že byla podle zákona o půdě uzavřena smlouva o bezúplatném převodu náhradních pozemků v k.ú.

Dašice, Lázně Bohdaneč a Pardubičky na žalobce (shodný žalobce jako v nynějším řízení). Ohledně pozemků, které jsou předmětem nynějšího řízení (parc. č. 227/10 a 227/11 v k.ú. Pardubičky), bylo řízení zastaveno, neboť žalobce vzal v tomto rozsahu žalobu zpět.

15. Z vyjádření společnosti SUDOP PRAHA a.s. ze dne 11. 10. 2021 zn. 21/006769/250 bylo zjištěno, že společnost jakožto zpracovatel veřejné zakázky na dokumentaci pro stavební povolení silnice I/2 Pardubice – jihovýchodní obchvat potvrdila, že navrhované dělení pozemků parc. č. 225/2, 227/2 a 190 v k.ú. Pardubičky, dle geometrického plánu č. 1637-272/2017 je v souladu s majetkoprávním vypořádáním pozemků v rámci dané investiční akce. Navrhované dělení dle citovaného geometrického plánu je v souladu s geometrickým plánem č. 1624-244/2021, který byl projektující společností vyhotoven k vyznačení trvalých záborů obchvatu.
16. *Podle § 4 odst. 1 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (zákon o půdě), oprávněnou osobou je státní občan České a Slovenské Federativní Republiky, jehož půda, budovy a stavby, patříci k původní zemědělské usedlosti, přešly na stát nebo na jiné právnické osoby v době od 25. února 1948 do 1. ledna 1990 způsobem uvedeným v § 6 odst. 1. Podle odst. 4 téhož ustanovení v případě, že zemřela oprávněná osoba, která uplatnila nárok na vydání majetku před vydáním rozhodnutí podle § 9, přechází nárok na dědice.*
17. *Podle § 11a odst. 1 zákona o půdě oprávněným osobám uvedeným v § 4, kterým podle tohoto zákona nelze vydat pozemek odňatý způsobem uvedeným v § 6 odst. 1 a 2, převádí pozemkový úřad jiné pozemky na základě veřejných nabídek, není-li dále stanoveno jinak. Osoby, na které právo oprávněné osoby na bezúplatný převod jiného pozemku přešlo děděním nebo převodem práva podle § 13 odst. 8 písm. b), se pro účely tohoto zákona považují za oprávněné osoby.*
18. *Podle § 11a odst. 2 zákona o půdě pozemkový úřad nezahrne do veřejné nabídky pozemek, jehož převodu brání zákonná překážka, nebo pozemek, ke kterému uplatnila třetí osoba právo na převod podle zvláštního právního předpisu.*
19. *Podle § 13 odst. 6 zákona o půdě má oprávněná osoba právo na převod pozemku ve vlastnictví státu do 2 let ode dne právní moci rozhodnutí Pozemkového úřadu. Podle odst. 7 téhož ustanovení po uplynutí doby uvedené v odstavci 6 právo na převod pozemku ve vlastnictví státu zaniká. Podle odst. 8 téhož ustanovení se odstavce 6 a 7 nevztahují na a) oprávněnou osobu, které vzniklo právo na jiný pozemek podle § 11 odst. 2 tohoto zákona, ve znění zákona č. 183/1993 Sb., a její dědice, b) příbuzného v řadě přímé, manžela, partnera nebo sourozence osoby uvedené v písmenu a), která na něj právo na jiný pozemek podle § 11 odst. 2 tohoto zákona, ve znění zákona č. 183/1993 Sb., převede. Ustanovení § 11a se pro postup při převodu jiného pozemku použije obdobně.*
20. *Podle § 14 odst. 1 zákona o půdě oprávněné osobě náleží náhrada za obytné budovy, hospodářské budovy a jiné stavby, které podle tohoto zákona nelze vydat nebo které zanikly nebo byly převedeny na osobu, která není povinna je vydat. Obdobně oprávněné osobě náleží náhrada za pozemek, který se podle tohoto zákona nevydá a za který nebyl poskytnut jiný pozemek.*
21. *Podle nálezu Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 495/02 ze dne 4. března 2004 mají nároky podle § 11 odst. 2 zákona o půdě přednost před postupem prodeje pozemků podle zákona č. 95/1999 Sb. (o podmínkách převodu zemědělských a lesních pozemků z vlastnictví státu na jiné osoby). Pokud nárok nebyl dlouhodobě uspokojen, jsou soudy povinny zkoumat, zda nešlo ze strany PF ČR (resp. státu) o libovůli či dokonce svévoli při plnění závazku vyplývajícího ze zákona. Stát (PF ČR) je ze zákona povinen převádět náhradní pozemky, přičemž struktura jeho nabídky musí mít kvalitativní a kvantitativní parametry, aby byla náhrada poskytnuta v co možná nejkratší době co možná nejširšímu okruhu oprávněných osob.*

22. Podle rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 3767/2009 ze dne 9. prosince 2009 (uverejněného pod č. 62/2010 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek) důvodnost žaloby na uložení povinnosti PF ČR uzavřít smlouvu o bezúplatném převodu konkrétních náhradních pozemků podle § 11 odst. 2 zákona o půdě není třeba - při liknavém postupu fondu - vzít na podmínku předchozího zahrnutí těchto pozemků do veřejné nabídky.
23. Podle rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 812/2013 ze dne 17. února 2015 základním kritériem pro posouzení, zda osoba nabývající pohledávku postoupením od původní oprávněné osoby, je vyjmuta z okruhu oprávněným osob, na něž se účinky ustanovení § 13 odst. 6 a 7 zákona o půdě a článku VI zákona č. 253/2003 Sb. nevztahují či nikoliv, se odvíjí od „princiální odlišnosti skupiny postupníků, jež sledovala získáním práva na náhradní pozemek spekulaci nebo komerční hlediska, a skupinou sledující cíle hospodářské, naplňující tím účel zákona o půdě (jímž je též veřejný zájem na péči o zemědělskou půdu a na hospodářském rozvoji venkova) a u nichž by se újma spojená se zánikem práva na náhradní pozemek jevila jako nepoměrná ztráta majetku“ (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. listopadu 2007, sp. zn. 28 Cdo 436/2007; rozsudek ze dne 30. září 2008, sp. zn. 28 Cdo 1283/2008; nebo rozsudek ze dne 4. září 2008, sp. zn. 28 Cdo 2278/2008). Typickým příkladem osoby, jež nesleduje cíle spekulaci či komerční může být právě osoba, jež nabývá restitučního nároku jako prostředku k získání zemědělských pozemků za účelem rozšíření zemědělského hospodářství (viz případy řešené dovolacím soudem v rozhodnutích, z nichž odvolací soud cituje v odůvodnění napadeného rozsudku). Pekuniární účely cese mohou být ovšem leckdy vyloučeny i u těch osob, jež sami zemědělsky neobdělávají, např. tehdy, jde-li o nabytí od osoby blízké (vedle závěrů vyslovených Nejvyšším soudem v dané věci již v rozsudku ze dne 10. září 2009, sp. zn. 28 Cdo 4876/2008, srov. dále např. i rozsudek ze dne 25. srpna 2009, sp. zn. 28 Cdo 2789/2009). Shora citované judikatorní závěry byly následně reflektovány i zákonodárcem, jenž přijetím zákona č. 75/2012 Sb. – s účinností od 12. 3. 2012 – změnil zákon o půdě, a to konkrétně v jeho ustanovení § 13, do něhož nově včlenil ustanovení odstavce 8. To stanoví, že „odstavce 6 a 7 se nevztahují na a) oprávněnou osobu, které vzniklo právo na jiný pozemek podle § 11 odst. 2 tohoto zákona, ve znění zákona č. 183/1993 Sb., a její dědice, b) příbuzného v řadě přímé, manžela, partnera nebo sourozence osoby uvedené v písmenu a), která na něj právo na jiný pozemek podle § 11 odst. 2 tohoto zákona, ve znění zákona č. 183/1993 Sb., převede.; ustanovení § 11a se pro postup při převodu jiného pozemku použije obdobně.“. Podle článku II, přechodná ustanovení, bodu 1, „ustanovení § 13 odst. 8 písm. b) zákona o půdě se vztahuje i na převod práva mezi oprávněnou osobou nebo jejím dědicem, jímž vzniklo právo na jiný pozemek podle § 11 odst. 2 zákona o půdě na straně jedné, a příbuzným v řadě přímé, manželem, partnerem nebo sourozencem na straně druhé, uskutečněný nejpozději do dne účinnosti tohoto zákona“. Podle čl. II bodu 2 „ustanovení čl. VI zákona č. 253/2003 Sb. se nevztahuje na a) oprávněnou osobu, které vzniklo právo na jiný pozemek podle § 11 odst. 2 tohoto zákona, ve znění zákona č. 183/1993 Sb., a její dědice, a b) příbuzného v řadě přímé, manžela, partnera nebo sourozence osoby uvedené v písmenu a), která na něj právo uvedené v § 11 odst. 2 tohoto zákona, ve znění zákona č. 183/1993 Sb., převede“. Ačkoliv důvodová zpráva k tomuto zákonu předpokládá, že v případech převodu mezi osobami uvedenými v člincích I a II půjde zejména o případy cese uskutečňované za účelem rozšíření zemědělského hospodářství, jako nutnou podmínku pro zachování práva zemědělské hospodaření zákon nestanoví. Ostatně právě v případech převodu mezi příbuznými v řadě přímé, manžely, partnery či sourozenci, jsou pekuniární účely cese z povahy věci prakticky vyloučeny, a to zejména v případech, kdy jde o převod bezúplatný, jak se stalo i ve věci nyní posuzované. Závěr, že právo na převod náhradních pozemků, který žalobce získal postoupením od své manželky (coby jedné z původních oprávněných osob), zanikl podle ustanovení článku VI zákona č. 253/2003 Sb., proto neobstojí.
24. Po provedeném dokazování soud shledal, že žalobní návrh je v celém rozsahu důvodný, když dospěl k následujícímu skutkovému a z něj vyplývajícímu právnímu závěru. Žalovaná nepopírala, že by žalobce byl držitelem nároku za nevydané pozemky dle zákona o půdě, avšak namítala, že s ohledem na „dvojitě postoupení“ nároku (z matky žalobce na otce žalobce a následně na žalobce) tento nárok nelze vypořádat převodem náhradního pozemku, jinými slovy, že se na žalobce nevztahuje výjimka z „restituční tečky“ dle § 13 odst. 8 zákona o půdě. Dále musel posoudit, zda žalovaná v otázce nároku žalobce a jeho právních předchůdců postupovala liknavě

či svévolně, tedy zda má žalobce nárok na vydání náhradních pozemků mimo veřejnou nabídku a zda pozemky zvolené žalobcem jako náhradní jsou vhodné k vydání.

25. Ohledně oprávněnosti žalobce k vydání náhradních pozemků soud shledal, že původní oprávněná osoba PhDr. Věra Bartošková je příbuznou v řadě přímé (matkou) žalobce. Jestliže tedy žalobce spadá do okruhu § 13 odst. 8 písm. b) zákona o půdě, není rozumného důvodu, aby byl z okruhu oprávněných osob vyloučen proto, že v mezidobí byl nárok v držení otce žalobce. Proto soud žalobce považuje za osobu oprávněnou ve smyslu § 13 odst. 8 zákona o půdě, jejíž právo na převod náhradního pozemku nezaniklo. Uvedený závěr je zcela v souladu s právním názorem Nejvyššího soudu vyjádřeným v rozsudku sp. zn. 28 Cdo 812/2013 (*vydaným v řízení před Obvodním soudem pro Prahu 5 sp. zn. 7 C 202/2005 mezi otcem žalobce Ing. Zdeňkem Bartoškem a žalovanou*), kdy zahrnutím žalobce do okruhu oprávněných osob je nadále naplňován účel zákona o půdě. Byť nic nenasvědčuje tomu, že by žalobce měl na vydaných pozemcích pokračovat v zemědělské výrobě, zemědělské hospodaření jako nutná podmínka pro zachování práva na vydání náhradního pozemku zákonem stanovena nebyla. Podstatné je, že žalobce získal nárok bezúplatně postoupením od otce jako svého přímého příbuzného (*osoba dle § 13 odst. 8 zákona o půdě*), který sám nárok získal bezúplatně od své manželky (*osoby, které část nároku náležela přímo a část nabyla opět jako osoba, která by dnešní optikou splňovala kritéria § 13 odst. 8, byť účinného až od 12. 3. 2012*), tedy nikoliv s cílem komerčním či spekulacím. Pro úplnost soud dodává, že žalovaná v tomto ohledu žádnou věcnou argumentaci nepředložila, toliko uvedla, že má pochybnost, že žalobce do této skupiny osob náleží a vycházela z doslovného gramatického znění § 13 odst. 8 zákona o půdě, což by však dle závěru soudu účel tohoto ustanovení nenaplňovalo.
26. Soud shledal, že požadované pozemky lze žalobci vydat v souladu s rozsudkem Nejvyššího soudu sp. zn. 31 Cdo 3767/2009 (R 62/2010), přestože nebyly dříve zahrnuty do veřejné nabídky, neboť žalovaná vůči žalobci a jeho právním předchůdcům postupovala liknavě, když jejich prokázaný nárok neuspokojila, přestože první přihláška do veřejné nabídky pozemků byla podána již v roce 2004. Otec žalobce se domáhal ochrany svého nároku v soudním řízení před Obvodním soudem pro Prahu 5 sp. zn. 7 C 202/2005, které probíhalo mezi lety 2005 - 2016. V uvedeném řízení byl vydán mj. citovaný rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 812/2013, který se k povaze nároku žalobce jasně vyjádřil, a z něhož vyplývá oprávněnost nároku. Přesto se na postoj žalované se od jeho vydání ničeho nezměnilo a žalobce je tak nadále nucen podávat žaloby, chce-li se svého nároku domoci.
27. Pokud jde o vhodnost náhradních pozemků k vydání, vyjádřením společnosti SUDOP PRAHA a.s. bylo prokázáno, že části pozemků oddělené geometrickým plánem nárokované žalobcem nezasahují do veřejně prospěšné stavby jihovýchodního obchvatu Pardubic. Nebyly zjištěny ani jiné důvody, pro které by pozemky nebylo možné vydat (právo třetí osoby na pozemcích, důvody dle § 6 zákona č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu).
28. Ze shora uvedených důvodů soud shledal, že byly splněny podmínky k uzavření smlouvy o bezúplatném převodu náhradních pozemků podle § 11 odst. 2 zákona o půdě. Protože žalovaná smlouvu dobrovolně neuzavřela, soud žalobě vyhověl a rozhodl o nahrazení projevu vůle žalované k této smlouvě.
29. O nákladech řízení rozhodl soud dle § 142 odst. 1 občanského soudního řádu (o.s.ř.) tak, že úspěšnému žalobci přiznal právo na náhradu nákladů řízení. Tarifní hodnota byla určena z hodnoty pozemků, jejichž vydání se žalobce domáhal (částky 172 643,40 Kč), když soud je povinen zjistit hodnotu sporu tak, aby nevznikla přílišná disproporce mezi odměnou podle § 8 a § 9 advokátního tarifu, a teprve v krajním případě může na určení ceny zcela rezignovat (*srov. náleží Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2688/15 ze dne 19. prosince 2017*). Podle § 7 bod 5 vyhlášky

č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, činí odměna advokáta za jeden úkon právní služby 8 020 Kč. Žalobci náleží náhrada nákladů řízení spočívající v odměně advokáta za 8 úkonů právní služby (úkony příznány v souladu s vyúčtováním ze dne 28. 4. 2022 s výjimkou úkonu „změna žaloby ze dne 30. 8. 2021“, který soud neshledal jako účelně vynaložený, neboť změna petitu nebyla vyvolána chováním žalované a situace s veřejně prospěšnou stavbou poblíž zvolených pozemků byla známa od počátku řízení) po 8 020 Kč, celkem 64 160 Kč, 8x paušální náhradě dle § 13 odst. 4 vyhlášky po 300 Kč, celkem 2 400 Kč, náhradě cestovních výdajů za rok 2019 (cesta 31. 10. 2019 Zbečno-Pardubice a zpět) vycházející z kombinované spotřeby použitého vozidla (5,9 litru motorové nafty na 100 km), ujeté vzdálenosti (350 km) a sazby základní náhrady (4,10 Kč za 1 km jízdy) a ceny pohonných hmot (33,60 Kč za 1 litr motorové nafty) stanovených vyhláškou č. 333/2018 Sb., celkem 2 129 Kč, náhradě cestovních výdajů za rok 2020 (cesta 9. 1. 2020 Zbečno-Pardubice a zpět) vycházející z kombinované spotřeby použitého vozidla (5,9 litru motorové nafty na 100 km), ujeté vzdálenosti (350 km) a sazby základní náhrady (4,20 Kč za 1 km jízdy) a ceny pohonných hmot (31,80 Kč za 1 litr motorové nafty) stanovených vyhláškou č. 358/2019 Sb., celkem 2 127 Kč, náhradě cestovních výdajů za rok 2021 (cesta 2. 12. 2021 Zbečno-Pardubice a zpět) vycházející z kombinované spotřeby použitého vozidla (7,1 litru motorové nafty na 100 km), ujeté vzdálenosti (246 km) a sazby základní náhrady (4,40 Kč za 1 km jízdy) a ceny pohonných hmot (27,20 Kč za 1 litr motorové nafty) stanovených vyhláškou č. 589/2020 Sb., celkem 2 216 Kč, náhradě cestovních výdajů za rok 2022 (cesta 28. 4. 2022 Zbečno-Pardubice a zpět) vycházející z kombinované spotřeby použitého vozidla (7,1 litru motorové nafty na 100 km), ujeté vzdálenosti (246 km) a sazby základní náhrady (4,70 Kč za 1 km jízdy) a ceny pohonných hmot (36,10 Kč za 1 litr motorové nafty) stanovených vyhláškou č. 511/2021 Sb., celkem 2 542 Kč; celkem cestovné 9 014 Kč; náhradě za promeškaný čas na cestě dle § 14 advokátního tarifu za 40 půlhodin po 100 Kč, celkem 4 000 Kč a podle § 137 odst. 3 o.s.ř. náhradě DPH ve výši 21 %, celkem 16 710,54 Kč, když zástupce žalobce je plátcem této daně. Podle § 149 odst. 1 o.s.ř. je žalovaná povinna náklady uhradit k rukám advokáta.

30. Podle § 161 odst. 3 o.s.ř. pravomocné rozsudky ukládající prohlášení vůle nahrazují toto prohlášení. V ostatním byla žalované stanovena lhůta k plnění podle § 160 odst. 1 věta před středníkem o.s.ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání ke Krajskému soudu v Hradci Králové - pobočce v Pardubicích do 15 dnů od doručení písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí, a to písemně ve dvojím vyhotovení prostřednictvím Okresního soudu v Pardubicích.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Pardubice 5. května 2022

JUDr. Lukáš Kratochvíl v. r.
soudce

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina Prášilová.

Doložka konverze do dokumentu obsaženého v datové zprávě

Tento dokument, který vznikl převedením vstupu v listinné podobě do podoby elektronické pod pořadovým číslem **151003886-115904-220809120608**, skládající se z **9** stran, se doslovně shoduje s obsahem vstupu.

Vstup obsahuje viditelný prvek, který nelze plně přenést na výstup.

Jméno a příjmení osoby, která konverzi provedla: **LADISLAV KOŠŤÁL**

Vystavil: **Košťál Ladislav, JUDr., advokát**

Pracoviště: **Košťál Ladislav, JUDr., advokát**

ve **Zbečně** dne **09.08.2022**

151003886-115904-220809120608